

03.02.2022г.

До
Министъра на земеделието,
г-н Иван Иванов
minister@mzh.government.bg

До
Заместник-министъра на земеделието
г-н Иван Христанов
IHristanov@mzh.government.bg

До
Заместник-министъра на земеделието
г-н Момчил Неков
MNekov@mzh.government.bg

До
Директора на дирекция „Биологично производство“
г-н Антоан Чаракчиев
ACharakchiev@government.bg

До
Директора на дирекция „Развитие на селските райони“
г-жа Елена Иванова
EAivanova@mzh.government.bg

Адрес за кореспонденция :
Национална Био Асоциация, по електронен път на e-mail:
nbioassoc@gmail.com

Contact :
National Organic Association
e-mail: nbioassoc@gmail.com

Относно : Становище на Национална био асоциация по мярка 11 „Биологично земеделие“ прилагана през 2022г., и ПОЗИЦИЯ, по прилагането на агроекологичните и биологични мерки в контекста на разработване на Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027г от ПРСР на Република България 2014-2020г и следващите, след проведена работна среща на 25.01.2022г.

Уважаеми дами и господа,

След проведена работна среща на 25.01.2022г., между представители на Министерство на земеделието, земеделски стопани и други НПО-организации ангажирани с проблемите на биологичното производство (растениевъдство, животновъдство и пчеларство), ръководството на НБА, свика и проведе заседание на Управителния съвет на организацията на 28.01.2022г., като прие следната

П О З И Ц И Я :

Национална Био Асоциация, е браншова организация от сектор „Земеделие“, полагаща основните си усилия за утвърждаване биологичното и агроекологичното земеделие в полза на обществото като цяло. Съгласно чл.22 от Устава на организацията, членове на нашата организация са **земеделските стопани, търговците и крайните потребители на биологични продукти.**

Предвид това асоциацията се стреми, във всичките си действия да балансира между интересите на тези групи, като предприема инициатива пред компетентните държавни органи, да изрази позиция, която е приемлива и балансирана за всички заинтересовани страни.

● След като съобразихме гореизложеното, съобразявайки важността по прилагане на агроекологичните и биологичните мерки в ПРСР на Р.България, както и ефективното и ефикасно изразходване на публични финансови средства, нужни за подпомагане на биологичното производство.

● И след като преценихме баланса между ползата, която следва да получи всеки един гражданин и потребител от прилагането на ОСП, в контекста от необходимостта всяко едно лице - както да има достъп, така и да получи качествена и здравословна храна, изразяваме следните цели, които са в основата и обективират настоящата позиция:

- Увеличаване на производството на биологичните храни и продукти, до степен до която се създава ползотворна пазарна конкуренция в интерес на потребителя, която води до понижаване на цените на биологичните продукти, за да се осигури максимално голям достъп до качествена и здравословна храна на всеки;
- Ефективно и ефикасно изразходване на ограничени публичен финансов ресурс, който създава максимална ефективна и конкурентна среда в производството на биологични храни и продукти;
- Осъществяване на устойчиво подпомагане, **в рамките на разумното**, на всеки земеделски стопанин, който добросъвестно прилага агроекологичните и биологични стандарти, съобразено с ефективното и ефикасно изразходване на публичен финансов ресурс;
- Създаване на устойчива и ефективна маса от биостопанства, която да обхваща поне 25% от общия брой на регистрираните земеделски стопани (предимно микро, малки и средни стопанства), които да прилагат биологичните стандарти в производствения си процес, и които да произвеждат основно за пазара, на достъпни цени в максимална близост до крайния потребител;

- Пресичане на всеки не здрав интерес от страна на лица и организации, целящи като единствена цел „усвояване на субсидии“ по агроекологичните и биологични мерки.

Съобразявайки се с изброените цели по горе, интересите на нашите членове (**производители, потребители и търговци на биологична храна и продукти от нея**), както и след съобразяване с изразените позиции на браншовите организации пред Комисия по земеделието в 47-мото Народно събрание в края на м.Януари, 2022г., представяме пред Вас и настоящата позиция :

РАЗДЕЛ
„СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И СЕЛСКИТЕ
РАЙОНИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“

1.ИЗЦЯЛО поддържахме изразената до момента позиция за необходимостта от налагане на тавани (ограничение), по прилагане на агроекологичните и биологични мерки, като тя остава изцяло непроменена през годините, а именно :

С цел превантивност от злоупотреба с евро финансиране и наличието на т.н. „чертожници“ в агроекологичните и биологичните мерки, беше наложено ограничение, което следва да продължи и да се прилага, както следва :

НАСТОЯВАМЕ по всички агроекологични и биологични дейности и всички агроекологични и биологични направления, подлежащи на подпомагане по мярка 10 „Агроекология и климат“ и мярка 11 „Биологично земеделие“ през Кампания 2022 и следващите, подпомагането се изплаща съобразно изрично посоченото ограничения в плащанията, **определени на база бенефициент, а не на земеделска култура:**

а) за площите до 50 ха подпомагането е в размер на 100 % от годишното плащане на хектар;

б) за площите над 50 ха до 65 ха подпомагането е в размер на 50 % от годишното плащане на хектар;

в) за площите над 65 ха подпомагането е в размер на 10 % от годишното плащане на хектар.

Не приемаме прилагането на двойни стандарти по сектори „Растениевъдство“ и „Животновъдство“, като вече приетото ограничение в подпомагането, да се прилага в тяхната цялост и пълнота в двата сектора.

Категорично не приемаме и предложението, което се прави от наши колеги да има диференцирано право на заявяване в различно съотношение от приетото 0.5ЖЕ/ 1ха за ПЗП площи, пасища и мери, в зависимост дали са в планински, полупланински или друг район.

Всички ангажименти в био „Растениевъдството“ и био „Животновъдството“ са еднакви от 5 /пет/ последователни години. При био „Пчеларството“, приемаме ангажимента да е по-малък – 3 /три/ години, предвид трудността, която изпитват и смъртността при пчелите.

Приемаме за целесъобразно, правилно и балансирано между заинтересованите лица в сектора, следното ограничение по всички схеми и мерки, определени на база бенефициент, по мярка 10 и мярка 11, както и мерките прилагани след тях със същите и/или сходни дейности да бъде :

а) за площите до 50 ха подпомагането е в размер на 100 % от годишното плащане на хектар;

б) за площите над 50 ха до 65 ха подпомагането е в размер на 50 % от годишното плащане на хектар;

в) за площите над 65 ха подпомагането е в размер на 10 % от годишното плащане на хектар

МОТИВИ :

Съобразявайки се с ограничения финансов ресурс, който е предвиден в бюджета по прилагане на агроекологичните и биологични мерки, смятаме, че с цел по голяма ефективност и ефикасност в неговото изразходване, както и с цел избягване на т.н „нулеви години“ в подпомагането на биологичните земеделски стопани, следва да продължи да има ограничение в подпомагането, *като то обхваща всички направления*, което води до следното :

-**силно ограничава** възможността от „не здрав“ интерес, воден предимно от получаването на субсидии от страна на бенефициенти, които целят единствено създаването на „био ТКЗС-та“, с цел източване на финансиране от фондовете за подпомагане на земеделието в ЕС;

-**създава се възможност**, разполагаемия публичен финансов ресурс, да се разпредели по равномерно върху максимално голяма бройка земеделски стопанства, а не да се концентрира в единици;

-**изцяло се пресича възможността** чрез ПЗП площи, пасища и мери да се източват средства за уж биологични и/или агроекологични дейности, каквато зловредна практика има и в момента.

За нас дори е по-правилно изцяло в интерес на бюджета на ЕС, Р.България и обществото тези - ПЗП площи, пасища и мери – изцяло да отпаднат от подпомагане по агроекологичните и био мерки. Тези площи от десетилетия не са обект на конвенционална обработка и за тях и в момента има възможност, чрез контролиращите лица и при напрана на необходимите агро-химични анализи, директно да се получи възможност за признаването им като биологични площи и тяхното безпроблемно ползване от животновъдните стопанства.

На работна среща в предходното Народно събрание, стана дума, за това как ПЗП, пасища и мери, вкл. чрез „виртуални животни“, се използват за източване на европейски средства, чрез близки фирми до ръководствата на селските общини. Това е именно и основната причина за съществуването на т.н. „виртуални животни“ в системата ВетИС на БАБХ.

Изцяло не приемаме предложението на нашите колеги от работната другата асоциация тавана по био мерките да се вдигне на 1000 дка, или граничещото с абсурда таван от 2500 дка.

За нас цитираните предложение, не обслужват интереса на микро, малки и средни био стопанства нито са в какъвто и да е унисон с био производството, нито с европейската практика. Тези предложения, единствено имат корелация с логика на „източване“ на уж био стопанства. Те водят до сериозен не здрав интерес към био и агроекологичните мерки и не са във финансов интерес на нито бюджета на ЕС и нито за бюджета на Р. България.

Ние от НБА, целим създаването на устойчива, жизнеспособна, многобройна маса от био стопанства, обхващаща 25% от регистрираните земеделски производители, разположена равномерно на територията на цялата страна, които да получат подпомагане за биологичната и агроекологичната дейност която прилагат, без оглед на сектора в който оперират.

Не приемаме концентрацията на био субсидии в единици стопански единици. Още повече, че недостига на финансов ресурс по ПРСР е значителен и вдигането на ограничителните мерки в подпомагането би довел от значителния риск от „нулеви“ години в подпомагането в сектор биопроизводство.

Смятаме, че създаването на много на брой микро, малки и средни биологични оператори, ще доведе до възможността на всеки потребител и/или търговец да се снабди с желания от него продукт от най-близкия до него производител. Противното, би довело до деформация на пазара и образуването на олигопол на био пазара, а именно малък на брой производители и продавачи,

в които са концентрирани био субсидии, доставящи стои и услуги на пазара на значително по-високи цени.

2. Категорично не приемаме предложението на нашите колеги, да се изкарват земеделски култури „пред скоба“, за да се подпомагат с по малка ставка. Като пример - такава култура беше цитирано трайното насаждение от ОРЕХ. Ние смятаме, че всеки земеделски стопанин и био производител или животновъд, следва да бъде третиран *равнопоставено без оглед на сектора, в който се намира, при спазване единствено на ограничението в подпомагането, което да съществува по всички агроекологични и биологични направления и схеми:*

а) за площите до 50 ха подпомагането е в размер на 100 % от годишното плащане на хектар;

б) за площите над 50 ха до 65 ха подпомагането е в размер на 50 % от годишното плащане на хектар;

в) за площите над 65 ха подпомагането е в размер на 10 % от годишното плащане на хектар.

3. Изцяло поддържаеме изразената от нас позиция за налагане на твърд таван на плащанията по линия на директните плащания на площ, в размер на 100 000 евро, абсолютно крайно плащане, без право за приспадане на разходите за заплати.

Тази наша позиция е няколкократно обективизирана пред компетентните държавни органи и е изразена в наши становища:

- Вх.№ 15-56/26.01.2022г. на Министерство на земеделието;
- Вх.№ от същата дата от Комисия по земеделието на 47-мото НС.

4.Предлагаме в секторите „Плодове и зеленчуци“, „Животновъдство“, „Пчеларство“ и „Биологично производство“, да се прилага интервенция за субсидирана заетост в размер на разходите за заплати и осигуровки, при таван от 2,5 пъти по 950 лв/месец, средна работна заплата в сектор „Земеделие“ и ограничение за назначаване на работници, както следва :

- сектор „Плодове и зеленчуци“ – до 15 души на всеки започнати 10 ха;
- сектор „Животновъдство“ – до души на всеки ЖЕ, по предложение на браншовите организации в сектора;
- сектор „Пчеларство“ – 5 души на всеки започнати 100 бр. пчелни семейства;
- сектор „Зърнопроизводство“, вкл. фуражни култури 1 бр. работник на всеки 250 ха.

Финансирането да се поеме изцяло от Стълб № 1 от ПРСР и да се изплаща, след представяне на разходите за заплати и осигуровки, при спазване на ограниченията по-горе.

МОТИВИ :

След като гръмна скандала с надписаните разходите за заплати, които са приспадани в сектор „Зърнопроизводство“ от 2015г. до момента, на всички стана ясно че ПРСР- разполага с достатъчно голям бюджет, по линия на Стълб № 1, който да финансира разходите за заплати и осигуровки и в чувствителните сектори.

Съобразявайки, се че тези производства произвеждат основно продукти от български плодове, зеленчуци, месо и мляко, чрез които се достига до трапезата на българския потребител, смятаме, че прилагането на тази мярка би била особено полезна за обществото ни като цяло.

Съобразявайки се с гореизложеното, не виждаме нито мотив нито логика, при която Министерство на земеделието, да ни откаже провеждането на тази интервенция за т.н. „чувствителни сектори“.

5. **Смятаме** досегашното разпределение по земеделски култури, групи и дейности за правилно, с малки изключения, като предлагаме следното :

№	Кратко описание на дейността	Код на дейност за записване в съответната таблица
1	2	3
1.	За биологично растениевъдство - угар	БР 0
2.	За биологично растениевъдство в преход - за полски култури, включително фуражни	БРП 1
3.	За биологично растениевъдство в преход - постоянно затревени площи (ливади и пасища)	БРП 2
4.	За биологично растениевъдство в преход - трайни насаждения и лозя (променено)	БРП 3
5.	За биологично растениевъдство в преход - етерично-маслени, ароматни и медицински растения(променено)	БРП 4
6.	За биологично растениевъдство в преход - зеленчукови култури, включително култивирани гъби и картофи	БРП 5
7.	За биологично пчеларство в преход	БПП 6
8.	За биологично животновъдство в преход за едри преживни животни (говеда и биволи), отглеждани за мляко	БЖП 7
9.	За биологично животновъдство в преход за едри преживни животни (говеда и биволи), отглеждани за месо	БЖП 8
10.	За биологично животновъдство в преход - дребни преживни животни (овце и кози), отглеждани за комбинирано производство (мляко и месо)	БЖП 9
11.	За биологично растениевъдство - за полски култури, включително фуражни	БР 10
12.	За биологично растениевъдство - постоянно затревени площи (ливади и пасища)	БР 11
13.	За биологично растениевъдство - трайни насаждения и лозя (променено)	БР 12
14.	За биологично растениевъдство - етерично-маслени, ароматни и медицински растения, ароматни и медицински растения (променено)	БР 13
15.	За биологично растениевъдство - зеленчукови култури, включително култивирани гъби и картофи	БР 14
16.	За биологично пчеларство	БР 15
17.	За отглеждане на едри преживни животни (говеда и биволи) за мляко - преминало периода на преход	БЖ 16
18.	За отглеждане на едри преживни животни (говеда и биволи) за месо - преминало периода на преход	БЖ 17
19.	За отглеждане на дребни преживни животни (овце и кози) комбинирано производство (мляко и месо) - преминало периода на преход	БЖ 18

Предлагаме от група БРП3 и БР12, да се заличи земеделската култура маслодайна роза.
Към група БРП 4 и БР 13, да се добави групата етерично-маслени култури, където да се заявяват културите маслодайна роза, лавандула, лайката, невен и др.

МОТИВИ :

Характеристиката на растението от маслодайна роза, НЕ съответства на характеристиката на трайните насаждения и лозята, където са предимно черупкови и овощни насаждения и лозя (винени и десертни).

Маслодайната роза е в групата на етерично-маслените култури и е по-близка до ароматните и медицински растения.

Друг важен мотив, е че технологичната карта на разходите на ароматните и медицински растения, е идентична с технологичната карта на етерично-маслените култури. Технологичната карта на трайните насаждения и лозята, **ИЗЦЯЛО НЕ СЪОТВЕТСТВА** на технологичната карта на етерично-маслените култури или на маслодайната роза.

Припомняме, че именно на база тези технологични карти, се изчисляват и компенсаторните плащания по агроекологичните и биологичните мерки. Съобразявайки, че трайните насаждения и лозята имат по големи технологични разходи, те получават и по-голямо компенсаторно плащане.

От гореизложеното следва, че насажденията от маслодайна роза получават по-голямо компенсаторно плащане, абсолютно необосновано, съобразно технологичната им карта за производствени разходи, което нанася щета, както на бюджета на ЕС и Р.България, така и на бюджета на ПРСР като цяло.

Настоящото предложение следва да се приложи, както за настоящата 2022г., така и да се съобрази в мерките занапред прилагани от новата ПРСР.

6. По отношение на прилаганите интервенции в Стълб №1 на ПРСР, така наречените ЕКО СХЕМИ, изцяло не приемаме позицията на Министерство на земеделието, да има еко схеми, при които да бъдат изключени биологичните стопанства.

В публичното пространство, вече излезе предложение на МЗ, че по еко схемата касаеща намаление при използването на торове и препарати, да бъдат изключени като допустими, площите на био стопанствата. *Предвид гореизложеното, смятаме че биологичните стопанства, не следва да се явяват дискриминирани и следва да се явяват допустим бенефициент по всяка една интервенция по Стълб №1 на ПРСР, чиито дейности отговарят за изпълнението на интервенцията.*

МОТИВИ :

Биологичните стопанства са съвкупност от цялата палитра на земеделския сектор (плодове, зеленчуци, зърнопроизводители, пчелари, животновъди и др.), които използват различни по род и характеристика, както препарати за растителна защита, така и торове. Не е в противоречие на визираната по-горе интервенция, всеки бенефициент, ако сам прецени да поеме допълнителен ангажимент, да намали използваните биологично допустими торове и препарати, които използва. Не приемаме аргумента на Дирекция „Развитие на селските райони“, че е налице двойно финансиране, тъй като поемането на този ангажимент е друг вид дейност и друг ангажимент, за биологичния стопанин.

Нека да припомним, че именно визираната дирекция, прокара лобистките текстове, за сеитбообращенията, и допуснаха да се финансира направление за сеитбообращения на културите по мярка 214-„Агроекология и климат“, *чиито дейност земеделските стопани и без това изпълняваха, за да имат по-добри добиви.* Именно тогава, тази мярка доведе до „източване“ на огромен публичен финансов ресурс, който потъна в небитието, абсолютно безсмислено с благословията на Дирекция „Развитие на селските райони“.

Допустимостта на биологичните стопанства, до всички еко схеми, които би желал да приложи всеки един био стопанин, би бил мотив, да преминат по-голям брой земеделски стопани, към този вид природосъобразно производство.

7. Предлагаме изцяло да отпадне геноцида, който Дирекция „Развитие на селските райони“, целенасочено, необосновано прилага над биологичните стопани, чрез методиката за санкциониране, при стопанства, при които по чисто административни причини, не е налице географско припокриване на заявените площи през годините в размер на 90%, спрямо първоначално поетия ангажимент, като вместо това **предлагаме :**

Земеделския стопанин *без оглед на сектора, в който оперира (с изключение на пчеларството, където предлагаме 3г.),* да поема най-малко 5 /пет/ годишен ангажимент, по всички агроекологични и биологични направления. Процентът, който следва да се припокрива, да бъде следния :

- за площи до 10 ха – 75%;
- за площи от 10 ха до 50 ха – 80% ;
- за площи над 50 ха – 85%.

През периода на поетия ангажимент земеделския стопанин, да изпълнява агроекологичните и биологични дейности върху едни и същи площи, но при следната санкция при неспазване на ангажимента :

-ако земеделски стопанин заяви по време на поетия от него ангажимент по малко площи, с които първоначално е бил одобрен, то следва с този процент пропорционално, да бъде извършена финансова корекция на изплатената му финансова подкрепа получавана през годините.

Пример:

Ако земеделски стопанин, поеме ангажимент върху площ от 100 дка, той да следва да изпълнява ангажимента си, върху минимум 75 дка през всичките 5 последователни години. Ако през някоя от годините, да кажем през третата, той заяви не 75дка, а 60 дка, то санкцията да се изчислява по следния начин :

Намалението на площта, спрямо поетия ангажимент е 15 дка, което се явява 20% от 75 дка. Респективно следва да се наложи санкция 3г. x 20% от дължимото плащане към бенефициента. И през въпросната година, то да бъде намалено със 60%, а останалите 40%, да му бъдат изплатени.

МОТИВИ:

Смятаме, че е от особена важност да има различие в нормативното изискване в процентното припокриване на заявяваните площи по биологичните и агроекологичните ангажименти. Практиката, която имаме през годините ни доказва, че по ред административни причини, неуредици, незнание или наслагване на административни грешки през годините, за които нямат вина земеделските стопани, площите които заявяват намаляват.

Причините за това, биват най-разнообразни:

- не се очертава прецизно от служителите на ОСЗ;
- налице е изместване на ортофото картата спрямо кадастралната или КВС картата в землището;
- през годините така наречения допустим слой за подпомагане е в непрестанна динамика, особено за парцели, които се намират в края на землището, покрай реки, езера, гори и др.

Всичко това през годините, чисто административно води до невъзможност на земеделския стопанин да заявява в точно едни и същи граници една и съща площ през годините, което обаче в някои случаи се явява фатално, за поетия от него ангажимент.

Колкото земеделския стопанин е по-малък, толкова риска да достигне до фатална грешка по време на заявяването на площите си през годините е по-голям, тъй като толеранса, с който разполага е различен. Така ако например той първоначално е заявил 10 дка по мярка 11 „Биологично земеделие“, то толеранса му на грешка е само 1 дка (10% от 10 дка), но ако първоначално е заявил 100 дка по мярка 11 „Биологично земеделие“, то толеранса му на грешка е 10 дка (10% от 100 дка). Това от своя страна води до една значително по голяма уязвимост, риск и несправедливост към по малките стопански единици, която смятаме, че ще се превъзмогне именно с различният процент, който е необходим за припокриване, съобразно площите заявени по ангажимента.

По отношение на санкциите, които се прилагат в момента, а именно да се санкционират със 100% от изплатените средства по мярка 10 „Агроекология и климат“ и мярка 11 „Биологично земеделие“, в едно със законната им лихва от момента когато са били изплатени, при непокриване на 90% от заявени площи, спрямо първоначално одобрената площ – **то просто такъв геноцид, върху земеделските стопани никъде в ЕС няма.** Това е тотално изкривена, граничеща с абсурда санкция, която Дирекция „Развитие на селските райони“ си поддържа и до момента. За нас подобен род санкции, които обричат всеки био производител на пълен крах и фалит, показва колко органът по управление на ПРСР не е в състояние да проведе качествена и балансирана политика в сектора и колко далеч се намира от реалността и целите на ПРСР.

8. Предлагаме следната структура на финансиране на агроекологичните и биологични мерки :

а) новосъздадената мярка, правопреемник на досегашната мярка 10 „Агроекология и климат“ - да премине като финансиране изцяло от Стълб № 1 от ПРСР на Р.България;

МОТИВИ :

Чрез прилагане на визираната мярка се прилагат редица дейности, прилагани на територията на цялата страна, които дейности „източват“ бюджета на агроекологичните и биологични мерки. Визираните схеми за „източване“ на бюджета по мярката са всеизвестни. Това е подпомагане на ПЗП площи (постоянно затревени площи), пасища и мери, подпомагане за застрашени местни породи и сортове, както и подпомагане на площи попадащи в слой за гъски.

Дейностите по мярката имат славата, като дейности, чрез които Дирекция „Развитие на селските райони“ в МЗ, прокарва редица схеми за „източване“ на финансови средства от бюджета на ЕС и Р.България. Необходимо е само да си припомним журналистическите разследвания статии по:

- прилагане на схемата за сеитбообращенията;
- „гъските изядоха субсидиите“;
- опита да се прокара уж био зайци да изпасват пасищата;
- т.н виртуални животни, чрез които се заявяват пасища и мери;
- т.н. застрашени породи, които или ги няма, защото са виртуални или действителната порода не отговаря на заявената;
- т.н. застрашени сортове насаждения, чиито заявени сортове по програмата, действително не отговарят на заявените и още и още

Припомняме, че чрез прокарване на лобистки текстове от Дирекция „Развитие на селските райони“ през 2016г., по мярка 11 „Биологично земеделие“ целенасочено се обслужва интереса на консултанти и големи бенефициенти, **само с единствената цел да бъдат прокарани техните проекти по инвестиционните мерки 4.1 и 4.2. Както знаем, тогава се извършиха „правилните“ нормативни промени, чрез които се предостави възможност за създаване на „изкуствени условия“, чрез които да се вдигне ранкинга на проекти като уж биологични.**

В резултат на това, една значителна част от добросъвестните био земеделски стопанства останаха без подпомагане през 2017, 2018 и 2019г. – след „експертната“ работа на визираната дирекция, която отвори широко вратите за злоупотреба.

След като Дирекция „РСР“ успешно обслужи интереса на консултанти и бенефициенти по инвестиционните мерки през 2016г., визираната дирекция не предприе никакви мерки, за да финансира биологичната дейност на земеделските стопани, които останаха без подпомагане.

Нещо повече през Ноември 2020г., визираната дирекция прокара схема, за допълнително „източване“ на финансов ресурс от ПРСР, като драстично намали съотношението за заявяване на затревени площи от 0.5 ЖЕ/1 ха, като го преобразува в 0.3 ЖЕ/1 ха, което позволява с едни и същи животни, да се заявяват почти двойно по големи площи за подпомагане. Не им стигна драстичното намаление на съотношението между 0.3 ЖЕ/ 1 ха, ами Дирекция „РСР“, прокара и драстично увеличение на компенсаторното плащане по тези направления.

Това е отразено в протокол за писмена процедура (23.11.2020г.-30.11.2020г) с № РСР02-10/22.12.2020г. Видно от протокола в заседание на Комитет по наблюдение на ПРСР, се канят „правилните“ организации, които предоставят фрапантно идентични становища, на принципа сору-paste. След което визираната дирекция мотивира и прокарва схемата за източване, чрез нотификация в ЕК.

Въпреки, че ние подадохме сигнал с вх.№ 15-85/01.03.2021г. до МЗХГ и че това не е в интерес нито на земеделските стопани нито на бюджета на ЕС и Р.България, не се предприе нищо.

След като съобразихме, че „експертния състав“ в Дирекция „Развитие на селските райони“ е без промяна, считаме, че не можем да се доверим на тяхната работа. Съобразявайки, че Дирекция „Развитие на селските райони“, особено след скандала с надписването на заплати, с цел заобикаляне на таваните на плащания, нито е предприела, нито в момента предприема никакви действия по защита на финансовите интереси на ЕС и Р.България, то подхода в работата на визираната дирекция сериозно застрашава финансирането на всички добросъвестните стопани по всички мерки и схеми, за съжаление и дейности по мярка 11 „Биологично земеделие“ и мярка 10 „Агроекология и климат“ не правят изключение.

Предвид гореизложеното предлагаме визираните дейности които се прилагат от досегашната мярка 10 „Агроекология и климат“, занаят да се финансират от Стълб №1 на ПРСР.

Като допълнителен аргумент, това би освободило финансов ресурс, който да се използва за финансиране на бенефициенти по дейности свързано с биологичното земеделие, което ще допринесе за финансирането на по голям брой биологични стопанства.

б) новосъздадената мярка, правоприменик на досегашната мярка 11 „Биологично земеделие“ - да се финансира от Стълб № 2 от ПРСР на Р.България, само за площите които са в период на преход.

Когато стопанството премине периода на преход и заявените площи са със статус - биологични, финансирането на тази дейност да премине изцяло към Стълб №1 на ПРСР на Р.България

Предлагаме след изтичане на 5 /пет/ годишния ангажимент на всеки стопанин, той в последствие да се преобразува в безсрочен, като обработваните от него био площи се заявяват ежегодно, като дейността се финансира изцяло от Стълб №1 на ПРСР на Р.България.

МОТИВИ :

С цел избягване на риска от липса на финансиране на биологичната дейност, на вече утвърдени стопанства, предлагаме тази им дейност, да се финансира изцяло от Стълб №1 на ПРСР.

От друга страна, това би освободило финансов ресурс, с който да се подпомогнат повече стопанства, които са в преход и чиято дейност ще се финансира от бюджета на Стълб №2 на ПРСР. С направеното предложение, добросъвестните земеделски стопани, които прилагат биологичния начин на производство, избягват риска от фалит, в резултат на липса от цялостно финансиране, ако Дирекция „РСР“, реши прокара друга схема за източване на бюджета на Стълб № 2 от ПРСР, по агроекологичните и биологични дейности, идентично на това което преживяхме през 2017, 2018 и 2019г.

9. Предлагаме с финансовата подкрепа на Стълб №2, от ПРСР на Р. България, да се разработи нова интервенция, която да подпомага търговията и преработката на био храни и напитки. По наше мнение интервенцията трябва да подпомага :

- преработвателите и/или търговци, за закупените от тях био продукция (плодове, зеленчуци, месо, мед и др.). Право на подпомагане по интервенцията имат търговци и/или преработватели закупят и/или преработят минимум 20% от общия им стокооборот от био суровина.

- земеделските стопани, производители на био храни и напитки. Право на подпомагане по тази интервенция да имат, земеделски стопани, които реализират на пазара минимум 20% от общото си производство, като биологично.

МОТИВИ:

Според нас, предложената интервенция, ще подпомогне и допълнително ще стимулира общото производство на био храни и напитки. От друга страна, би стимулирало търговци и преработватели да преработват био сертифицирани храни, чиято цена би се понижила на общия пазар, когато количествата на тези стоки се увеличи на пазара.

РАЗДЕЛ
мярка 11 „Биологично земеделие“, прилагана през 2022г.

10. ИЗЦЯЛО поддържахме изразената позиция, която сме имали до момента, тъй като смятаме, че тя в най-голяма степен отговаря на интересите на земеделските стопани, потребителите и търговците на биологични продукти. Не на последно място силно се пресича не здравия интерес, към уж биологичното производство, с цел получаване единствено на субсидии, а именно :

11. Като краен срок, за ежегодно удължаване на поетите агроекологични ангажименти да бъде 2022г. включително., за да се предостави възможност на всички земеделски стопани, които имат поети ангажименти по подмярка „Биологично земеделие“, да удължат ангажимента си и през 2022г., докато бъдат обсъдени и приети условията по аналогичната интервенция от новия програмен период.

Същевременно желаем, да се предостави отново възможност изцяло нови бенефициенти, да имат възможност да кандидатстват по мярката с оглед на целите, които си поставяме по отношение на „зелените“ политики, прилагани в ЕС.

12. С цел превантивност от злоупотреба с евро финансиране и наличието на тн. „чертожници“ в агроекологичните и биологичните мерки, беше наложен таван на площите на всеки бенефициент, както следва :

а) за площите до 50 ха подпомагането е в размер на 100 % от годишното плащане на хектар;

б) за площите над 50 ха до 65 ха подпомагането е в размер на 50 % от годишното плащане на хектар;

в) за площите над 65 ха подпомагането е в размер на 10 % от годишното плащане на хектар.

С направените изменения в началото на 2021г., след въвеждане на чл.11б и 11в, изрично драстично се разширява тавана, като той се прилага за всяка от площите с полски култури, вкл. фуражни култури, ароматни и медицински култури той е 50 ха, което означава :

За един бенефициент, който към момента е с ограничение от 50 ха за 100 % подпомагане, след изменението на визираната наредба, през Кампания 2021, същия този бенефициент, може да бъде подпомаган, както следва :

Пример :

- 50 ха – трайни насаждения – съгласно досегашния таван;
- нови 50 ха – полски култури;
- нови 50 ха – ароматни и медицински растения;
- нови 50 ха фуражни култури и ПЗП площи.

Допълнителното подпомагане през 2021г., кумулативно включи и ново драстично намаление на изискуемото съотношение ЖЕ/ха, а именно :

-ПЗП /постоянно затревени площи/ - при ново драстично намаление направено през 2021г., 0.3 ЖЕ/1 ха.

-фуражни култури, заедно с ПЗП площи - при ново драстично намаление, направено през 2021г., 0.3 ЖЕ/1 ха,

Предвид изложеното, ние

ПРЕДЛАГАМЕ :

ИЗЦЯЛО да се отменят прокараните лобистки текстове във визираната Наредба №4, през 2021г., като се отмени чл.11б и чл.11в., като вместо това остане следното ограничение за подпомагане по направление „Биологично растениевъдство“ и „Биологично животновъдство“, вкл., ароматни и медицински растения, вкл. ПЗП площи и фуражни култури, с право на заявяване при следното съотношение 0.5 ЖЕ/1ха :

НАСТОЯВАМЕ по всички агроекологични и биологични дейности и всички агроекологични и биологични направления подлежащи на подпомагане по мярка 10 „Агроекология и климат“ и мярка 11 „Биологично земеделие“ през Кампания 2022 и следващите, подпомагането се изплаща съобразно следните тавани на плащания **определени на база бенефициент, а не на земеделска култура:**

- а) за площите до 50 ха подпомагането е в размер на 100 % от годишното плащане на хектар;
- б) за площите над 50 ха до 65 ха подпомагането е в размер на 50 % от годишното плащане на хектар;
- в) за площите над 65 ха подпомагането е в размер на 10 % от годишното плащане на хектар.

Не приемаме прилагането на двойни стандарти по сектори „Растениевъдство“ и „Животновъдство“, като вече приетите тавани на подпомагане, да се прилагат в тяхната цялост и пълнота в двата сектора.

Категорично не приемаме и предложението, което се прави от наши колеги да има диференцирано право на заявяване в различно съотношение от приетото 0.5ЖЕ/ 1ха за ПЗП площи, пасища и мери, в зависим от дали са в планински, полупланински или друг район.

Не приемаме аргумента на нашите колеги, че имат ограничение за косене в някои райони до 15.7.XX, като им трябва повече площи за косене, с право на заявяване по мярката.

Всеки бенефициент има право да вземе под наем или аренда толкова площи от ПЗП-площи, мери и пасища, колкото има нужда, за да задоволи нуждите на своето стопанство. Обръщаме внимание, че НЕ Е налице обоснована нужда данъкоплатеца да подпомага изцяло за всички площи конкретен бенефициент.

Това води до изключително неефективно изразходване на публичен финансов ресурс.

Наредбата следва да регламентира всички бенефициенти равнопоставено и да не въвежда ограничения по място на извършване на дейността на конкретното стопанство.

13.ИЗЦЯЛО ДА ОТПАДНЕ направеното изменение през 2021г., да се изискват оценка за трайните насаждения, в които се прилагат агроекологични и биологични дейности по мярка 11 „Биологично земеделие“ и мярка 10 „Агроекология и климат“, със следния мотив :

- това е съществен разход за реалните земеделски стопани, които добросъвестно прилагат агроекологични дейности, а не „източват“ евросредства;

- лицата, които имат правоспособност да извършват тези услуги са изключително малко. Те не могат да поемат този обем от работа, за да направят оценка на всеки един земеделски парцел с трайно насаждение по мярката. Подобен род изисквания обслужва единствено частни корпоративни интереси, които облагодетелстват лица, които предлагат конкретната услуга.

По същество това изискване е напълно безсмислено и по още една съществена причина. То се прилага само за ново заявени трайни насаждения по мярката. Това от своя страна означава, че новосъздадено трайно насаждение, което за първа година ще бъде заявено, следва да представи тази оценка, че не е преминало срока му на годност. От друга страна, при обратна хипотеза, за масив от трайно насаждение, което реално е преминало срок на годност, но е бил заявяват през годините назад – то за него няма изискване да бъде представена тази оценка.

Всеизвестен е факта, че агроекологичните мерки и схемите за обвързана подкрепа, се „източват“ именно от този тип стари и амортизирани насаждения, но предложената разпоредна с нищо не спомага това да спре.

Тук изключителна компетентност има Технически инспекторат към ДФ „Земеделие“, който следва да извърши проверка на масивите с трайни насаждения и тяхната годност.

На ДФ „Земеделие“ РА е известна базата данни на новосъздадените насаждения по програмите САПАРД и ПРСР, а на МЗХГ, също така имат информация за всички парцели част от ДПФ /държавен поземлен фонд/ - точно кога са засадени.

Всяко контролиращо лице по мярка 11 „Биологично земеделие“ – извършва постоянен мониторинг на масивите, заявени по мярката, минимум 2 пъти в годината, като да извършва проверки /един път планова и един път извън планова/.

Всеки Сертификат, издаден от контролен орган, се посочва добитата биологична продукция от всеки парцел.

14. Категорично не приемаме направеното драстичното намаление на изискуемото съотношение на ЖЕ/спрямо заявените площи, било то ПЗП или фуражни. Според нас това е нормативно създадено изкуствено условие, с едни и същи животни, да се очертаят драстично по големи площи. Още по-вече, след прилагане на текстовете от ЗСПЗЗ, - чл. 37и, ал.4

Съгласно чл. 37и, ал.4 от ЗСПЗЗ разпределението на Пасища, мери и ливади, се извършва по следния начин:

Животни предназначени за мляко		Животни за месо и автохтонни (местни)	
I – VII категория	VIII – X категория	I – VII категория	VIII – X категория
15 дка (за 1 ЖЕ)	30 дка (за 1 ЖЕ)	20 дка (за 1 ЖЕ)	40 дка (за 1 ЖЕ)

ПРЕДЛАГАМЕ съотношението за право на очетаване на ПЗП площи и фуражни култури, да бъде при старото съотношение 0.5 ЖЕ/1 ха.

15. Категорично не приемаме предоставената възможност през 2021г., в чл.17 ал.2, възможността бенефициент, да продължи ангажимента си, като не е спазил досегашната разпоредба за 90% припокриване на площта, като ангажимента продължи само за останалите площи, при положение, че за отпадналите площи не е налице правно основание.

Това изключение означава, че всички бенефициенти по мярка 11 „Биологично земеделие“ – следва да спазват 90% припокриване, само бенефициентите, чиито договори за наем/аренда са изтекли, могат да не го спазват.

Това правило е дискриминационно и води до неравнопоставено положение между бенефициентите, което е незаконосъобразно и неправилно.

Смятаме, че бенефициент, който не е уредил преждевременно правното основание на парцелите, които заявява, той е недобросъвестен по мярката и неговата цел, е не прилагане на Биологично земеделие, а очертаване на площи, с цел източване на евросредства. **Не е допустимо и правилно да се създава изключение в правилото за припокриване на 90% от площта, само ако е налице хипотезата, че лицето, няма правно основание, за площите, които не е заявило .**

Това от своя страна води до корупционно съмнение за създаването на тази разпоредба, именно, че е за конкретни бенефициенти, обикновено свързани с ПЗП – площи, които не са успели да пренаемат площи от общини по различни причини.

16. Категорично не приемаме направеното изменение през 2021г. в § 21 на НИД на Наредба №4/2015г. .

Цитат :

§ 21. В допълнителните разпоредби, в § 1, т. 1 думите „регистриран в СИЗП“ се заличават.**Досегашен текст :**

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. **"Блок на земеделското стопанство"** е физически блок или част от него, регистриран в СИЗП, притежаващ уникална идентификация и стопанисван от един земеделски стопанин.

Видно от предложената промяна, това допълнително разширява възможността от целенасочени злоупотреби, като се заявяват обширни територии от всякакъв тип площи, които не са регистрирани в СИЗП.

17. Категорично не приемаме позицията изразена в работната среща на 25.01.2022г. на МЗ и наши колеги, че не се предвижда индексация на компенсаторните суми на биологичните земеделски стопани.

Съгласно официални данни на НСИ (чрез сайта на института), официалната промяна на ИПЦ (индекса на потребителските цени), за периода – 01.01.2015г. (момента на определяне на ставките по м.11) до 31.12.2021г. е **18.3%**. По данни на МФ, прогнозната инфлация през 2022г., ще бъде - **5.6%**, а през 2023г. - **2,7%**. Това означава, че земеделските стопани заявили подпомагане през 2022г., което евентуално ще им бъде изплатено през 2023г., ще получат обезценено компенсаторно плащане в размер на **26,6%**. **Имайки предвид, че ИПЦ отчита инфлацията от група стоки от потребителски характер, а не на стоки от инвестиционен и производствен характер, като (ел. енергия, горива, торове и препарати за растителна защита, резервни части, метали и др.), означава, че инфлацията в сектор „Земеделие“ е значително по висока, от обявената инфлация на битовия потребител.**

Бихме искали само да посочим няколко факта. Биологичното земеделие, където трудовата работна ръка е основен компонент в себестойността на продукта, през 2015г., минималната РЗ (работна заплата) е 360 лв., а към 2022г. ще е 710 лв., налице е неоспорило увеличение в промяна на РЗ в размер на 97,22%

Предвид гореизложеното е наложителна спешна промяна в годишния размер на подпомагане за поне няколко групи дейности, засягащи култури от уязвимите сектори, като

предлагаме :

Група култури	Подпомагане до сега	Предложение за ново подпомагане 2022г.
Трайни насаждения и лозя в преход	736 €/ха	818,47 €/ха
Трайни насаждения и лозя - био	557 €/ха	818,47 €/ха
Зеленчукови култури в преход	575 €/ха	616,54 €/ха
Зеленчукови култури - био	399 €/ха	616,54 €/ха

Предложените ставки са предложени, като се завишат ставките за съответната група култури с 26,6%, след което се вземе средно аритметичното компенсаторно плащане между тях.

Пример:

Компенсаторно плащане от 736 €/ха, завишена с 26,6%, размер на инфлация е 931,78 €/ха;
Компенсаторно плащане от 557 €/ха, завишена с 26,6%, размер на инфлация е 705,16 €/ха, като средното между преходните две за трайни насаждения е **818,47 €/ха**.

Компенсаторно плащане от 575 €/ха, завишена с 26,6%, размер на инфлация е 727,95 €/ха;
Компенсаторно плащане от 399 €/ха, завишена с 26,6%, размер на инфлация е 505,13 €/ха, като средното между преходните две за трайни насаждения е **616,54 €/ха**.

МОТИВИ :

С направеното предложение, земеделските стопани, които кандидатстват през 2022г., ще бъдат частично компенсирани, за претърпяната от тях загуба в резултат на инфлационните процеси. От друга страна, винаги през годините сме предлагали, да се изравни компенсаторното плащане за периода на преход и периода, през който стопанствата са биологични. С това се разрешава един основен проблем, който винаги е стоял до момента, а именно площи и животни, да се държат в период на преход, заради по-високо компенсаторно плащане.

18. Предлагаме, както в стратегическия план за развитие на селските райони, така и в наредбите по прилагане на биологичното производство, да се заложи нормативна разпоредба за ежегодно актуализиране на компенсаторните плащания за биологично производство по направления свързани с „Трайни насаждения“ и „Зеленчукови култури“, съобразно индекса на инфлация, тъй като те до голяма степен обхващат площи от т.н. „чувствителни сектори“.

Председател на УС на НБА :

/д-р Слави Трифонов/